

A Berzsényi Dániel Könyvtár stratégiája, 2024-2029

Tartalom

Az intézmény bemutatása	1
Minőségpolitikai nyilatkozat.....	2
A 2019-2024-es stratégiai terv eredményei.....	3
A könyvtárstratégiához felhasznált dokumentumok	5
Kitekintés, ENSZ – Agenda 2030.....	6
Kitekintés, IFLA (Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége).....	7
Vas vármegye	9
Szombathely Megyei Jogú Város	10
Helyzetkép.....	10
PGTTJ elemzés.....	10
SWOT elemzés	14
Szlogen.....	17
Jövőkép.....	17
Küldetésnyilatkozat	18
A jövőkép megvalósítása érdekében elérendő stratégiai célok és megvalósítandó tartalmi feladatok.....	19

Az intézmény bemutatása

A Berzsényi Dániel Könyvtár önkormányzati költségvetési szerv. Fenntartója, Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata.

A költségvetési szerv közfeladata:

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 55. § (1) bekezdése, valamint a 64-66. §-a alapján nyilvános könyvtári ellátás biztosítása, továbbá a vármegyei könyvtári feladatok ellátása. A költségvetési szerv az Országos Dokumentum-ellátási rendszerről szóló 73/2003. (V.28.) Korm. rendelet alapján, az ODR keretében működő szolgáltató vármegyei könyvtár. Megállapodás alapján igénybe vehető szolgáltatásokat nyújt a települési önkormányzatoknak a 39/2013. (V.31.) EMMI rendelet szerint.

A jogelődnek tekintett városi közkönyvtár 1880-ban kezdte meg működését. 1900-ban a korábban megalakult Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete vette kezelésbe. A két világháború közötti időszakban a székhely jelentős kulturális intézményévé fejlődött. A háború után Szombathely város könyvtáraként működött 1952-ig, amikor egyesülve a körzeti

könyvtárral megyei könyvtárrá alakult. 1956-tól viseli Berzsenyi Dániel nevét. 1970-ben költözött a Petőfi Sándor utcai (ma Dr. Antall József tér 1.) épületbe, amely 2002-ben címzett állami támogatás felhasználásával jelentősen kibővült és technológiája megújult.

Minőségpolitikai nyilatkozat

Minőségpolitikai nyilatkozatunk az alábbi kulcsszavakkal egészült ki a korábbihoz képest: hiteles információ, egyéni és közösségi fejlődés, tudás – élmény – találkozás, közkinccs, környezettudatosság – zöldkönyvtár, fenntarthatóság – felelősség – szemléletformálás, partnerkapcsolatok bővítése, könyvtárosi szaktudás folyamatos megújítása.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár kötelességének tartja, hogy az egyének és a közösségek számára eredményes könyvtári szolgáltatást nyújtson. A könyvtár gyűjteménye, szakemberei, információs és kommunikációs technológiai készsége alapján vállalja a városi és a vármegyei lakosság korszerű igényeinek folyamatosan nyújtott minőségi kielégítését.

Ennek érdekében:

- a tudás – élmény – találkozás jegyében közkinccseit a nyilvánosság elé tárja;
- lehetőséget kínál a nyomtatott és elektronikus dokumentumok, a hazai és a nemzetközi információforrások és kulturális alkotások szabad hozzáféréséhez;
- segít az információk használatában, az információk értékének megértésében;
- a tájékozódáshoz, az egyéni és közösségi fejlődéshez hiteles, hasznos és közérdekű információkat nyújt;
- folyamatos tanulásra és önképzésre ösztönöz, támogatja az egész életen át tartó tanulást;
- rendezvényekkel, honlapjának segítségével ápolja a könyv hagyományát és jövőjét;
- a kultúra tárgyi- és élményszintű megnyilvánulásainak a közvetítésével hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltéséhez;
- ösztönzést ad a kulturális életben való aktív részvételre;
- a társadalmi felelősségvállalás részeként a fenntarthatóság, a környezettudatosság érdekében szemléletformálást végez;
- a partnerkapcsolatok bővítésére, illetve a már meglévő együttműködések megújítására, erősítésére törekszik.

Célul tűzzük ki, hogy kiváló, minőségi szolgáltatást nyújtunk.

A minőségi szolgáltatás szinten tartása érdekében:

- folyamatosan figyelemmel kísérjük a használói igények változását és rendszeresen vizsgáljuk az intézménnyel kapcsolatban állók elégedettségét;
- a panaszokat kivizsgáljuk és gondoskodunk a hibák kijavításáról;
- az újonnan jelentkező kihívásoknak, felhasználói igényeknek megfelelően gondoskodunk a könyvtárosi szaktudás folyamatos megújításáról.

A hozzáférés érdekében:

- nyilvánossá tesszük a könyvtár küldetésnyilatkozatát és jövőképét;
- nyitvatartásunkat felhasználóink igényeihez igazítjuk;
- szolgáltatásainkról folyamatos tájékoztatást adunk.

A gyűjtemény vonatkozásában:

- a gyarapításnál figyelembe vesszük a könyvtárhasználók – köztük a nemzeti és etnikai kisebbség – igényeit;
- kiemelten kezeljük a Vas vármegyére vonatkozó irodalom teljes körű gyűjtését;
- a gyűjtemény összetételéről és az állománygyarapítás elveiről a gyűjtőköri szabályzatban adunk áttekintést;
- a gyűjtemény tartalmáról elektronikus katalógusok és a honlapunkon elérhető online katalógus ad tájékoztatást.

Szolgáltatásainkkal segítséget kínálunk felhasználóinknak a szükséges információk megszerzéséhez. Az információkeresés oktatásával bátorítást adunk a felkínált források használatához.

A 2019-2024-es stratégiai terv eredményei

(A Berzsenyi Dániel Könyvtár 2024-2029-es időszakra szóló stratégiai terve épít az előző ciklus eredményeire.)

- Az intézmény bővítette vonzaskörét (új fiókkönyvtári elhelyezésből fakadóan), korszerűsítette szolgáltatásait. Nagy forgalmú közgyűjteményként, hagyományos és információs technológiára épülő szolgáltatásaival meghatározó szolgáltatója Vas vármegyének és az országos közkönyvtári hálózatnak.
- Megvalósult infrastrukturális fejlesztések: A Kámoni fiókkönyvtár megfelelő elhelyezésére a Kámoni Arborétum önkormányzati tulajdonban lévő telekrészén került sor. A könyvtár 2021. május 25-én nyílt meg a közönség előtt kivételesen szép környezetben, 100 m²-en, amihez terasz is járul.
- **Számos nagyobb karbantartási, fejlesztési munka elvégzése valósult meg:**
2019: Sikeresen pályáztunk az Emberi Erőforrások Minisztériuma pályázatán a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégia végrehajtásához szükséges könyvtári digitalizálás támogatására vonatkozóan. A pályázat közvetlen célja a könyvtárak digitalizálási tevékenységének megerősítése, a helytörténeti és unikális, valamint az oktatást támogató dokumentumok digitalizálásához szükséges erőforrások biztosítása volt. A nyertes pályázat 24,8 millió forint támogatást jelentett, ebből 3 eszközt szereztünk be: 1. Contex IQ FLEX A2 síkágvas szkennel, 2. Zeutschel gyártmányú zeta A3+ formátumú könyvkímélő könyvszkennel, 3. Zeutschel gyártmányú delta HD mikrofilm szkennel.
2020:
A Clariion és VMware támogatás feladatköréhez tartozóan EMC VNXe alapú tároló hálózat és a VMware hypervisor réteg hibaelhárítása és üzemeltetési támogatása történt meg a Remedios Zrt. részéről vírusos meghibásodás következtében. Az informatika gyors fejlődése és a könyvtár számítógépes hálózatának avultsága, a tárolókapacitások kimerülése szükségessé tette az intézmény számítógépes infrastruktúrájának a felújítását. A könyvtár az alábbi hardver eszközöket és szoftvercsomagokat szerezte be: 2 db PowerEdge R440 szerver, 2 db Dell Networking N1548 switch, 1 db DPS mentőszoftver, 1 db Dell EMC Unity350F adattároló, 2 db Brocade DS-6505R SAN switch, Windows Server licencek, Microsoft licencek, DvcCAL-ok, 2000 VA teljesítményű szünetmentes áramforrás.
2021:
Új könyvtári integrált rendszer elindítása; új honlap élesítése; imázs építését szolgáló

kiadványok, termékek létrehozása.

2021. február 25-én indítottuk el Fűzfa Balázs irodalomtörténéssel akkor egyedülálló streamelt előadásorozatunkat. A 24 részes online programot „élőben” átlagban hatvanan hallgatták a megye, sőt az ország határain túlról is, a könyvtár Facebook oldalán megosztott videókra több ezren kattintottak. Átlagban 40-50 hozzászólás érkezett.

2022:

A VDK átalakításával és a különböző formátumú fájlok egy adatbázisba integrálásával 2021-ben kezdtünk el tevékenykedni, de a munka nagyobb része 2022-ben valósult meg. A megújított adatbázis, amelyet a NetLib Kft.-vel együttműködésben alakítottunk ki, alkalmas lett régi, HTML-alapú dokumentumok integrálására, a KDS keretében szkennelt TIF formátumú dokumentumok online szolgáltatására és teljes szövegű keresésére, a megszüntetett Vasi Könyvtári Portál online lexikon szócikkeinek átvételére, kétrétegű OCR-ezett PDF fájlok, eddig mikrofilmen elérhető folyóiratok közzétételére. Az új VDK előnye, hogy a betöltendőkről egyszer kell leírást készíteni a SZIKLA integrált rendszerben, címkézéssel a dokumentumok megjeleníthetők a VDK-ban.

Eredmény: 2022-ben 6704 darab aprónyomtatvány, fotó és képeslap került áttöltésre. 63 darab egyéb dokumentum (teljes szövegű kötet, elektronikus publikáció, folyóiratszám, online lexikon szócikk) került rögzítésre, és 15 kötet, 502 folyóiratlapszám került újonnan betöltésre.

2022-2023:

Könyvtári RFID rendszer bevezetésének megkezdése RFID Premium állományvédelmi kapuk, könyvtárosi munkaállomások és ISO 18000-3 szabványú címkék vásárlásával a Magyarországon legeredményesebben szereplő, könyvtári innovatív technológiát szállító Softlink cég közreműködésével. Mindez alapja lehet jövőbeni automatizált tranzakcióknak.

2024:

Tűzvédelmi nyomásfokozó szivattyú cseréje.

- A fiókkönyvtári terek átalakítása valósult meg (Kámoni fiókkönyvtár, Hunyadi úti fiókkönyvtár, Szentkirályi fiókkönyvtár).
- Az intézmény jelen van a közösségi média felületeken Növekedést tapasztaltunk Facebook, Instagram és YouTube oldalunkon. Látogatóink többsége innen értesül leggyorsabban a könyvtári eseményekről, a visszajelzésekből tapasztaljuk, hogy a programok utóéletét is nyomon követik. Kedveltek az ajánlott olvasnivalók, eseménymegosztások.
- A könyvtár 2002 óta működő számítógépes hálózatának cseréjére került sor 2022-ben.
- A Vas Vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer hatékony, gazdaságos működése biztosítja, hogy Vas vármegye kistélepüléseiben, állampolgári jogon hozzáférhetővé váljon az ott élők számára szükséges valamennyi, a könyvtári rendszeren keresztül elérhető információ és dokumentum. Vas vármegyében könyvtárilag ellátatlan település nincs. A KSZR szolgáltató helyek száma 203.
- Több nagy sikerű rendezvénysorozat folytatódott: Máskép(p) fotó- és filmpályázat általános és középiskolás, valamint egyetemista diákok részére. Kitartó érdeklődés mellett folytatódik a 2017-ben indult „Ezt látni és hallani kell” című program, bevezetés a komolyzenébe, 80-100 fős látogatószámmal.
- A lelkes lokálpatrióta közösség támogatását élvezve kb. 200 fős tagsággal működik a BDK Helytörténeti klubja. A klub létrejöttével még szélesebb körben sikerült az olvasói érdeklődést ráirányítani a gyűjtemény értékeire.

- Az Életünk című folyóirat kiadása is többletfeladatként jelentkezik az intézmény vezetésében. A lap népszerűsítése, a szükséges anyagi forrás megteremtése nehéz és bonyolult munka.
- Harmadik helyként és információs központként a társadalmi integráció segítése megvalósult. A könyvtári szolgáltatások és rendezvények e céloknak megfelelően tervezettek. Különösen kiemelendők az esélyegyenlőség jegyében szervezett programjaink, a vakok és gyengénlátók világát kíséreljük megismertetni diákokkal az Önként vakon elnevezésű foglalkozásainkon. A Speciális Nézőpont esélyegyenlőségi rendezvényünkön pedig évről évre válogatást mutatunk a fogyatékossgal élő és pszichiátriai beteg alkotók, alkotócsoporthok speciális filmjeiből és a róluk szóló mozgóképekből. Az érdeklődők bepillanthattak sérült társaik világába, gondolataiba, érzelmeibe. A vetítés után a filmek alkotói és segítői maguk szolgáltatott izgalmas háttér információkat az elkészült alkotásokról és a készítés folyamatáról. Ez a fajta aktív jelenlét személyessé és még szerethetőbbé tette a találkozót. Az eseményen rendszeres résztvevők: Rum-Kastély EGYMI; a szombathelyi Aranyhíd Nevelési- Oktatási Integrációs Központ; Fogyatékkal Élőket és Hajléktalanokat Ellátó Nonprofit Kft.; Szombathelyi Evangélikus Diakóniai Központ Pszichiátriai Betegek Otthona, Ágfalva; Szombathelyi Jóbarátok Filmklub.
- Könyvtárunk 2024-ben másodjára is kiérdemelte a Minősített Könyvtár címet. A teljes könyvtári közösség együttműködésével elért címet 2028-ig viselheti az intézmény.
- Az intézményben lefolytatott, szabályszerű működést vizsgáló ellenőrzések rendben találták az intézményi dokumentációt.

A könyvtárstratégiához felhasznált dokumentumok

A 2023-ban benyújtott Minősített Könyvtár cím pályázat előkészítésekor alkottuk meg a dokumentumokat a munkatársak bevonásával konszenzusos megbeszéléssel.

Felhasználtuk a következő dokumentumokat:

- A Berzsényi Dániel Könyvtár stratégiai terve, 2019-2024
https://www.bdmk.hu/editor_up2/2019/Strategiai_terv2019-2024.pdf
- ENSZ fenntartható fejlődési célok (Sustainable development goals, SDG), 2015-2030
<https://ensz.kormany.hu/agenda-2030>
- IFLA trendek röviden (Magyar Könyvtárosok Egyesülete. 2017.)
https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2018/03/SDG_sztorik_nyomda_final-jav3.pdf
https://mke.info.hu/wp-content/uploads/2017/10/iflatrendek_roviden_V6.pdf
- Közgyűjteményi Digitális Stratégia, 2017-2025
- A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár stratégiai terve, 2021-2027
<https://fszek.hu/page/qualitymanagement-strategiai-terv>
- Vas vármegye aktív turisztikai stratégiája
<https://visitvas.hu/vas-varmegyei-aktiv-turisztikai-strategia/>
- Vas megye területfejlesztési programja, 2021-2030
https://www.vas megye.hu/wp-content/uploads/2021/06/VAS-MEGYE-TERULETFEJLESZTESI-PROGRAMJA-2.0_kozgyules_jovahagyott.pdf
- Szombathely Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve, 2021-2027
<https://szombathely.hu/onkormanyzat/strategiak-koncepciok/>

- Szombathely Megyei Jogú Város fenntartható városfejlesztési stratégia, 2021-2027
- Szombathely Fenntartható Városi Mobilitási Terve (SUMP), 2022-2040
- Helyi esélyegyenlőségi program, 2023

Kitekintés, ENSZ – Agenda 2030

A 2012-ben megrendezett Rio+20 ENSZ Fenntartható Fejlődési Konferencián döntés született arról, hogy a Millenniumi Fejlesztési Célok (MDG-k) teljesítési határidejének lejártával a 2015 utáni időszakra a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő agendára van szükség. Az új globális Fenntartható Fejlődési Keretrendszer a kiegyensúlyozott társadalmi fejlődés, a tartós gazdasági növekedés és a környezetvédelem pilléreire építve a fejlődő országok mellett a fejlett államokra is kiterjed. A korábbi, csak a fejlődő országok problémáira koncentrááló logikával való szakítás így lehetőséget ad a fejlett országok számára is saját fejlesztési céljaik megvalósítására a keretrendszeren belül. Magyarország a kezdetektől fogva aktív részt vállalt a keretrendszer formálásában.

A könyvtárak a célok szinte mindegyikéhez tudnak kapcsolódni működésükkel, szolgáltatásaikkal, programjaikkal, de szerepük különösen fontos a következő területeken:

4. oktatás, élethosszig tartó tanulás,
5. nemek közti esélyegyenlőség,
9. innováció, kutatás, az információs és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés,
10. esélyegyenlőtlenség csökkentése,
11. befogadó, biztonságos, ellenállóképes és fenntartható települések, kulturális és természeti örökség védelme és megőrzése,
12. információ és tájékozottság a fenntartható fejlődéssel kapcsolatban,
13. lépések a klímaváltozás ellen,

16. békés, befogadó társadalmak; információhoz történő nyilvános hozzáférés biztosítása, és a
17. globális partnerség a célok eléréséhez.

Kitekintés, IFLA (Könyvtári Egyesületek és Szervezetek Nemzetközi Szövetsége)

Könyvtárosok az ENSZ 2030 Agenda és a fenntartható fejlődés megvalósításáért, **az MKE válasza az IFLA kezdeményezésére**

1. cél: Megszüntetjük a szegénység valamennyi formáját világszerte

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak nyilvános hozzáférést biztosítanak olyan információkhoz és készségekhez, amelyek segítségével az emberek jobbíthatják az életüket, és információkkal szolgálnak a kormányzat, a települések, közösségek és mások számára a szegénység leküzdését és az emberek boldogulását célzó döntéshozatal támogatása érdekében.

2. cél: Véget vetünk az éhínségnek, élelmezésbiztonságot és javuló táplálékellátást teremtünk és előmozdítjuk a fenntartható mezőgazdaságot

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak, köztük a mezőgazdasági szakkönyvtárak és információs szolgálatok tájékoztatást adnak a mezőgazdasági kutatásokról és a természeti adatokról, a piaci információkról és azokról a gazdálkodási módszerekről, amelyek támogatják a rugalmas és termékeny mezőgazdaság megvalósulását.

3. cél: Egészséges életet és jól-létet biztosítunk mindenkinek minden életkorban

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): Az orvosi, kórházi és egyéb könyvtárak fontos feladata, hogy hozzáférhetővé teszik az orvostudományi kutatásokat, amelyek biztosítják a közegészségügy eredményességét. Az egészségügyi információk nyilvános hozzáférhetővé tétele a könyvtárakban hozzásegíti az embereket ahhoz, hogy tájékozottabbak legyenek saját egészségi állapotukról és hogy megőrizzék egészségüket.

4. cél: Esélyegyenlőséget, általános hozzáférést biztosítunk a minőségi oktatáshoz, és mindenkinek elérhetővé tesszük az élethosszig tartó tanulás lehetőségét

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak a világ minden országában az iskolák, egyetemek és főiskolák központi intézményei. A könyvtárak támogatják az írástudással kapcsolatos programokat, biztonságos tanulási tereket biztosítanak, és támogatják a kutatókat abban, hogy újra felhasználják a kutatások eredményeit és adatait új ismeretek létrehozása érdekében.

5. cél: Megteremtjük a nemek közti egyenlőséget és megerősítjük a nők és lányok helyzetét

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak támogatják a nemek közti egyenlőséget azzal, hogy biztonságos találkozóhelyként működnek, programokat nyújtanak a nők és lányok számára, például jogi és egészségügyi kérdésekről, továbbá olyan információtechnológiával és írástudással kapcsolatos programokat nyújtanak, amelyek segítik a nőket, hogy fejlesszék üzleti készségeiket.

6. cél: Biztosítjuk a fenntartható vízgazdálkodást, a vízhez és az alapvető higiéniai ellátásokhoz való hozzáférést mindenki számára

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak nyilvános hozzáférést adnak a vízzel, energiahasználattal és higiénéval kapcsolatos információkhoz.

7. cél: Mindenkinek hozzáférést biztosítunk a megfizethető, megbízható, fenntartható és modern energiához

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A világon sok helyen a közkönyvtárak az egyetlen helyek, ahol az emberek számára megbízhatóan rendelkezésre áll a világítás és az elektromos áram ahhoz, hogy olvashassanak, tanulhassanak és akár valamilyen állásra pályázhassanak.

8. cél: Ösztönözzük a tartós, befogadó, fenntartható gazdasági gyarapodást, a teljes és eredményes foglalkoztatást és a tisztességes munkát mindenki számára

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárakban az emberek számára elérhetőek az információtechnológiai eszközök és különböző képzések, amelyek segítenek az álláskeresésben. A képzett könyvtárosok segítséget tudnak adni ahhoz, hogy az érdeklődők online pályázatot nyújtsanak be, megírják a szükséges dokumentumokat, és megtalálják a számukra megfelelő munkahelyet.

9. cél: Teherbíró infrastruktúrát építünk, ösztönözzük a befogadó, fenntartható iparosodást, és támogatjuk az innovációt

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak a kutatás és az egyetemi élet központi intézményei. Hozzáférést adnak a nagysebességű internethez, a kutatási infrastruktúrához és képzett könyvtári szakemberek tudásához. Sok országban a közkönyvtárak és az oktatási intézmények könyvtárai a legfontosabb vagy az egyedüli szolgáltatói az olcsó vagy ingyenes, nyilvános internet hozzáférésnek, amely nélkülözhetetlen eszköze a kapcsolatépítésnek, a hálózati működésnek.

10. cél: Csökkentjük az országok közötti és az azokon belüli egyenlőtlenségeket

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): Az információhoz való egyenlő hozzáférés, a szólásszabadság, a gyülekezési szabadság és a személyes adatok védelme igen fontos az egyén függetlenségének érvényesüléséhez. A könyvtárak segítenek az egyenlőtlenségek csökkentésében azzal, hogy világszerte mindenki számára biztonságos, közösségi tereket biztosítanak a városokban és a vidéki területeken egyaránt.

11. cél: A városokat és emberi településeket befogadóvá, biztonságossá, alkalmazkodóvá, állóképessé és fenntarthatóvá tesszük

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtáraknak nélkülözhetetlen szerepe van abban, hogy a rendkívül értékes kulturális örökséget megóvják és megőrizzék a jövő nemzedékek számára. A kultúra megerősíti a helyi közösségeket és támogatja a városok befogadó és fenntartható fejlődését.

12. cél: Biztosítjuk a fenntartható fogyasztást és termelést

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak fenntartható intézmények; megosztják az információs forrásokat a közösséggel és nemzetközi szinten is, és mindenki számára hozzáférést biztosítanak az információkhoz.

13. cél: Sürgősen cselekszünk a klímaváltozás és hatásai leküzdése érdekében

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): Minden könyvtárnak jelentős szerepe van abban, hogy hozzáférést nyújtson a kutatáshoz szükséges adatokhoz, eredményekhez és tudáshoz, és nyilvánosan elérhetővé tegye a klímaváltozással kapcsolatos információkat és koncepciókat.

14. cél: A fenntartható fejlesztés érdekében megőrizzük és fenntarthatóan használjuk az óceánokat, tengereket és tengeri erőforrásokat

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak kezelik a partvonalak változásairól és a területek felhasználásáról szóló történeti nyilvántartásokat. Hozzáférhetővé teszik azokat a kutatási információkat, amelyek ezen erőforrások fenntartható használatához szükségesek.

15. cél: Védjük, helyreállítjuk, és fenntarthatóan használjuk a szárazföldi ökoszisztémákat, fenntartható erdőgazdálkodást folytatunk, leküzdjük a sivatagosodást, megállítjuk és visszafordítjuk a talaj és a biodiverzitás pusztulását

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak kulcsszerepet játszanak a helyi lakosok ismereteinek megőrzésében – ami felöleli a helyi és országos döntéshozatalt is az élet alapvető kérdéseiről (pl. a vadászat, halászat, területfelhasználás és vízgazdálkodás területén).

16. cél: A fenntartható fejlődés érdekében békés és befogadó társadalmakat alakítunk ki, mindenkinek biztosítjuk a jogorvoslatot és a törvény előtti egyenlőséget, és a kormányzás minden szintjén hatékony, elszámoltatható, befogadó intézményeket építünk ki

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): Az információk teljes hozzáférhetősége érdekében mindenki számára biztosítani kell a hozzáférést és az információk hatékony felhasználásához szükséges készségeket, ahogy az szerepel az Információhoz való hozzáféréssel és a fejlesztéssel foglalkozó lyoni nyilatkozatban. A könyvtárakban rendelkezésre állnak azok a készségek és erőforrások, amelyek segíteni tudnak a kormányzatoknak, intézményeknek és egyéneknek abban, hogy hatékonyan átadják, megszervezzék, strukturálják és felhasználják a fejlesztéssel kapcsolatos információkat.

17. cél: Megerősítjük a program végrehajtása eszköztárát, felélesztjük a „Globális együttműködés a fenntartható fejlesztésért” partnerséget

Könyvtári hozzájárulás (IFLA): A könyvtárak a közösségi alapú intézmények globális hálózataként működnek, amelyek helyben és országos szinten támogatják a helyi fejlesztési terveket, és forrásként szolgálnak a jobb döntéshozatal érdekében.

Vas vármegye

A megye jövőképe: „Vas megyét jó életszínvonalú, javuló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású térségek alkotják, melyek képesek szembenézni a klímaváltozás okozta kihívásokkal, melynek alapja a megújulásra képes, versenyképes gazdaság, a minőségi felsőoktatás, az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása, illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszer.” A megye jövőképeének elérését olyan horizontális célok is segítik, amelyekhez a könyvtárak is tudnak kapcsolódni: lakossági szemléletformáló akciók szervezése (környezetvédelem), fenntartható környezet- és tájhasználat, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása, korszerű információs és kommunikációs technológiák (IKT) alkalmazása.

Vas vármegye aktív turisztikai stratégiája a „Vas Megyei Turizmus új tematikus turisztikai stratégiájának megalkotása” című, NEAO-KP-1-2022/4-000570 azonosító számú projekt keretében készült. A projekt első feladatául a „Vas megyei turizmusstratégiai helyzetértékelése” dokumentum készült el, amelyre alapozva a Vas Megyei Turizmus Szövetség úgy döntött, hogy elsőként Vas Vármegye Aktív Turisztikai Stratégiáját készítteti el. A helyzetértékelés kapcsán megállapításra került, hogy középtávon mely megyei szintű stratégiák megalkotására lenne szükség Vas megye turizmusának hatékonyabb fejlesztése és működése szempontjából, többek között kulturális turisztikai stratégia a kulturális turizmus hatékonyabb fejlesztése érdekében a készülő részstratégia (régészeti) megállapításait figyelembe véve. Különös hangsúlyt fektetve a kapcsolódó szolgáltatásokra és programokra, valamint kiemelve a vallási/szagrális turisztikai elemeket. Külön stratégiában vagy az aktív turisztikai stratégia részeként az öko-, illetve zöldturizmus elemeinek elemzése, a természeti és egyéb adottságoknak megfelelően egy „zöld régió” image kialakításának elindításához.

Szombathely Megyei Jogú Város

Szombathely Megyei Jogú Város fenntartható városfejlesztési stratégia, 2021-2027

Szombathelyen a helyi identitás megőrzéséhez kulcsfontosságú alapot jelentenek az – egyébként országosan is ismert és elismert – helyi kulturális, gasztronómia értékek, a szellemi, természeti és építészeti örökség, valamint a helyi emlékezetet meghatározó kiemelt történelmi események. A városban működő kulturális intézmények aktív szerepet játszanak a helyi közösségek építésében, a kulturális értékek átadásában. A városban élők körében igény mutatkozik a kulturális élet további fejlesztésére. Szükség lenne a felmérések alapján még több rendezvényre a kultúra terén, ezzel elősegítve a pezsgőbb városi élet kialakulását és növelve az ide látogató turisták számát is.

A város egyik stratégiai célja: a „Lakosság számára vonzó, közösségi szolgáltató karakter megerősítése”.

Beavatkozás/projekt megnevezése: kulturális programok biztosítása.

Miért stratégiai jellegű a beavatkozás? Szombathelyen aktív és pezsgő kulturális élet zajlik, melynek megtartása, tovább erősítése növelni tudja a város vonzerejét és lakosság megtartó képességét.

A beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma: Városi kulturális programok támogatása, közösségi, szemléletformálási céllal.

Szombathely Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP)

Szombathely – jövőképe szerint – 2030-ban egyike lesz Magyarország klímavédelem mellett leginkább elkötelezett, haladó szemléletű klímabarát városainak. Átfogó cél, hogy Szombathely tudatos, klíma- és energiapolitikával rendelkező európai várossá váljon, amely gyakorlati környezetpolitikai lépésekkel teszi élhetőbbé, szerethetőbbé lakókörnyezetét.

Helyzetkép

PGTTJ elemzés

Politikai környezet:

A Berzsényi Dániel Könyvtár legszélesebb politikai környezetét az Európai Unió adja. Az Európai Unió fejlesztési politikája – összhangban az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjével: a fenntartható növekedés fokozása, az emberi jogok és a demokrácia védelme, a nemek közötti egyenlőség megvalósítása, a béke és a befogadó társadalmak előmozdítása, valamint a környezeti és éghajlati kihívások kezelése.

A könyvtári rendszer Magyarország legnagyobb kulturális intézményrendszere. Az intézmény működését Magyarországon a mindenkori hatályos jogszabályok és rendeletek határozzák meg. Jelenleg nincs országos könyvtári stratégia, a szakmai ajánlások ismertek. Kiemelt politikai törekvés a nemzeti jólét megteremtése, a közösségfejlesztés, az életminőség javítása, az élethosszig tartó tanulás támogatása. Kiemelt szerepet kap a határon túli magyarság segítése.

A könyvtár fenntartója Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata. A város fontos politikai célja a gazdaság élénkítése, amiben a könyvtárnak is megvan a maga szerepe. Elvárásként fogalmazódik meg a polgárok digitális kompetenciájának bővítése, a digitális jólét

program támogatása, illetve olyan innovatív szolgáltatások kialakítása, amelyek segítik a köznevelési és felsőoktatási intézmények működését, illetve a turisztikát.

Gazdasági környezet:

Bizonytalan gazdasági helyzet, energiaválság. A többcsatornás finanszírozási lehetőségek, állami és kiegészítő támogatások meghatározó szerepe.

A fenntartó önkormányzat gazdasági nehézségei. A város öt dimenziója: Prosperáló város, Zöldülő város, Digitális város, Megtartó város, Kiszolgáló város. Prosperáló városként Szombathely alkalmazkodni képes a globális értékláncbeli és digitalizációs transzformációkhoz, kiegyensúlyozott foglalkoztatási szerkezet révén, megvalósítva a folyamatosan erősödő hozzáadottérték-termelő képességet. Mint zöldülő város, a környezetbarát energetikai megoldások melletti elköteleződéssel, a közszolgáltatásokba történő integrációjával, és a klímaváltozás okozta hatások mérséklését szolgáló zöld felületek növelésével tudja vonzerejét növelni. Digitális városként a digitális érettség folyamatos növelésével, a lakosság digitális íráskészségének tovább-erősítésével, valamint a vállalkozások ezirányú erőfeszítéseinek holisztikus támogatásával és komplex szolgáltatás-portfólióval fog tudni tartós versenyelőnyre szert tenni. Megtartó városként a szociális szolgáltatások folyamatos fejlesztése, a lakhatás támogatása, a közösségi terek vonzó tartalommal megtöltése a hangsúlyos. Szombathely, mint kiszolgáló város, a lakóövezete ellátottságát támogatja, a város zöldterületeit folyamatosan növeli, a közlekedési infrastruktúráját karbantartja és fejleszti. Így élhető, kompakt, fejlődő város lehet, amely magas színvonalú nagyvárosi települési környezetet biztosít az itt élők és a letelepedni vágyók részére.

Társadalmi környezet:

- A társadalmi különbségek egyre szélesedő ollója, mélyszegénység újratermelődése, növekedése.
- Kulturális sokszínűség, multikulturalizmus, kulturális diverzitás, kulturális norma rendszer átalakulása.
- A klasszikus értelemben vett műveltség szerepe csökken, kommercializálódás.
- A kulturális területre jellemző alacsony bérezés kihatással van a munkavállalók társadalmi megbecsültségére, valamint életszínvonalára.
- Az élethosszig tartó tanulás jelentősége felismerést nyert társadalmi szinten, az ezzel kapcsolatos feladatok és igények felértékelik a könyvtárak társadalmi szerepét.
- A távoktatás és a távmunka egyre nagyobb teret nyer.
- Az információs írástudás és írástudatlanság paradoxona.
- A társadalom individualizálódása, a globalizáció hatással van a könyvtárakra is.
- A globalizációval párhuzamosan felértékelődnek a nemzeti, helyi értékek, a lokális tényezők, a kulturális örökség és a nemzeti értékek őrzése, a hagyományok ápolása, az anyanyelv identitásőrző szerepe.
- Az értékes tartalmak (dokumentum, média) mellett az „értéktelen” nagy mennyiségű megjelenése.
- A vizuális és a verbális kultúra között kialakult egyensúly/egyensúlytalanság és a lehetséges kiegyenlítődési folyamat aktuális hatásai.
- Az azonnali információhoz jutás igényének társadalmi megjelenése, a felgyorsult élet, az időmenedzselési problémákkal összhangban.
- A távhasználat növekedése.

- A szolgáltatások egy helyre összpontosulása, a praktikum előtérbe helyeződése és a „pláza” érzés iránti igény.
- Változó olvasási szokások, az új, Y- és Z-generációk információkeresési és -kezelési szokásai jelentősen eltérnek a korábbi korosztályok gyakorlatától.
- Új közösségépítési szokások alakulnak ki főképp a fiatalabb generációk körében. A közösségi média hatására a virtuális közösségek térnyerése erősödik minden korosztály tekintetében.
- Romló társadalmi közérzet.
- Előtérbe kerül a romló szociális helyzettel, a szakadozó szociális hálóval és az ezeket előidéző problémákkal való foglalkozás, a hátrányos helyzetű csoportok igényeinek kielégítése.
- Az önkéntesség felértékelődése, az önkéntes tevékenység térnyerése a hétköznapi életben.
- Jellemző az elöregedő társadalom, fokozott odafigyelés szükséges az idős korosztályra.
- Az időskorúak szabadidő-felhasználása folyamatosan változik, a nyugdíjazás utáni aktivitás, az egészségmegőrző programokban való részvétel ösztönzése jellemző.
- Társadalmi szerepek átalakulása, a férfi, a nő, a gyermek szerepének újradefiniálása, a szülősséggel, a családdal szemben támasztott új elvárások.
- Jellemző az információs esélyegyenlőségre, a „digitális jólétre” és a szabad hozzáférésre törekvés.
- A közösségépítési funkciók erősödnek a könyvtárakon belül a használói igényekre reagálva.
- A kultúra árucikké válása, fogyasztásának és kínálatának üzletszerűvé válása, ezzel párhuzamosan a kultúra „eladhatóságának” növelésére tett erőfeszítések növekedése.
- A civil szervezetek aktivitásának, hangjának erősödése.
- A Pénzcentrum 2024-ben is elkészítette Nagy Boldogságfelmérését, melyből kiderült, hogy érezzük magunkat a bőrünkben mi, magyarok, mennyire vagyunk elégedettek az életünkkel. A kérdőív összeállításakor, mely 2023 utolsó heteiben futott a Pénzcentrum oldalán és közel 15 ezer olvasók töltötte ki, elsősorban egy általános elégedettségi szintet értettek a fogalom alatt. Kérdéseikkel igyekeztek lefedni egy átlagos élet minden szegmensét: munka, magánélet, közülethez való viszony. Ahogy 2023-ban, úgy 2024-ben is Vas vármegye boldogságindexe lett a legmagasabb!
<https://www.penzcentrum.hu/otthon/20231231/elkeszult-magyarorszag-legfrissebb-boldogsagterkepe-kiderult-hol-most-a-legjobb-elni-1145372>
- Szombathely Magyarország legboldogabb városa
Az ELTE PPK Pozitív Pszichológia Kutatócsoportja Prof. Oláh Attila irányításával, a Bagdi Bella vezette Jobb Veled a Világ Alapítvány és Pozitív Pedagógia és Nevelés Program támogatásával 2021. március 20-ra, a Boldogság Világnapjára a 2020. április 1. és a 2021. március 15. közötti időszakban végzett internetes vizsgálatait alapján elkészítette Magyarország Boldogságtérképét.
<http://boldogsagprogram.hu/magyarorszag-boldogsagterkepe-2021/>

Technológiai környezet:

Az IKT technológia gyorsütemű fejlődése, a korszerű hálózati infrastruktúra kialakítása, a digitalizálás előtérbe kerülése lépés- és szemléletváltásra ösztönöz. A hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett folyamatos szükséglet a virtuális térben való jelenlét erősítése, a 0-24 órás szolgáltatások körének fejlesztése, a helyi, hiánypótló tudástartalmak digitális megjelenítése, a tartalomszolgáltatási képesség növelése.

A könyvtárnak rendelkeznie kell mindazon szakmai tudással, amely az IKT technológia fejlődésével, fejlesztésével párhuzamosan a használókat több szinten, az alapvető technológiai információktól az adatbázisok használatára, kezelésére vonatkozó ismeretekig bezárólag segíti. A vonatkozó szakmai tudásnak nemcsak hitelesnek és megbízhatónak, hanem folyamatosan megújulóknak, innovatívnak is kell lennie.

Legfontosabb tényezők:

- internet, vezeték nélküli és mobil hálózatok térhódítása,
- mobil technológiai eszközök és alkalmazások előretörése,
- a digitális írástudás nélkülözhetetlen készséggé válik,
- mesterséges intelligencia megjelenése,
- az e-book, a born digital formátumú dokumentumok iránti érdeklődés növekedése,
- a makerspace része a könyvtárak kínálatának, digitális alkotóműhelyek,
- a korszerű IT-biztonság és biztonságos adatvédelmi technológiai környezet kiemelt fontosságú.

Jogi környezet:

Az 1997. évi CXL. törvény nyilvános könyvtári ellátásról szóló része szabályozza a könyvtárak működését, feladatait, fenntartását, finanszírozását és együttműködését. A törvényhez számos jogszabály született, amely a részletekbe menően szabályozza, pontosítja a működést.

Az elmúlt években számos olyan jogszabály módosult, amely megváltoztatta a könyvtárak működési feltételeit, a munkatársak jogviszonyát. Módosult a Kulturális törvény, a könyvtárban dolgozó munkavállalókra vonatkozóan a Munka Törvénykönyve lett az irányadó, új köteleispéldány rendelet született, a pandémia alatti vészhelyzetben napról napra változtak a rendelkezések, az energiaválság hatása ugyanez volt a jogszabályok tekintetében.

SWOT elemzés

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> - 144 éves tradíció - jól szervezett és működő intézményi hálózat (központi könyvtár + 4 fiókkvt.) - meghatározó és népszerű kulturális intézmény Szombathelyen - kiváló társadalmi kapcsolatrendszer - fenntartói figyelem és intézményi teljesítmény elismerés - többszázéves finanszírozás - központi épület fizikailag akadálymentesített környezete - hosszú távon optimális elhelyezés, központi fekvés - a központi könyvtári gyűjtemény elhelyezése egy helyen, a raktározás hosszútávra megoldott - megújuló technológiai környezet - kvalifikált, hosszú ideje együtt dolgozó munkatársi gárda - kollektív szerződés - önálló gazdálkodás - magas szintű intézményi szabályozottság - elkötelezett intézményi vezetés a szakmai megújulás mellett - innovatív ötletek iránti vezetői fogékonyság - tudatosan fejlesztett és feltárt, gazdag gyűjtemény - kiemelt figyelem a helyismereti gyűjtemény fejlesztésére és arra alapozott szolgáltatásokra - 0-24 órás szolgáltatások - minőségi szemléleten alapuló szolgáltatás-orientált, a felhasználók igényeit figyelembe vevő szemléletmód és szolgáltatási struktúra - hosszú nyitvatartási idő - sikeres pályázati tevékenység - erős hazai és külföldi partnerkapcsolatok 	<ul style="list-style-type: none"> - országosan elfogadott szakmai stratégia hiánya - a szakmai működést meghatározó bizonytalan jogszabályi háttér - az egyre többek számára elérhető korszerű technológia következtében átalakulnak a használói szokások - megváltozott olvasói szokások - „rejtőzködő” használók felderítése - energiamegtakarítási felújításokra fordítható keret előteremtése (teljes nyílászárócsere) - ingyenes parkolás lehetőség hiánya - nem mobilizálható belső terek - egészségtelen intézményi korfa - feszített intézményi létszám – megosztott munkakörök (feldolgozás-olvasószolgálat) - technikai személyzet kis létszáma, fluktuációja - önálló gazdasági szervezet hiánya

<ul style="list-style-type: none"> - kölcsönösségen alapuló szakmai együttműködés a Vas vármegyei könyvtárakkal - Vas Vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (VKSZR) színvonalas működtetése - a térségi szolgáltatási rendszer technikai feltételrendszere adott - esélyegyenlőséget javító használóképzés - színvonalas és változatos könyvtári rendezvénykínálat - szakmai képzés, továbbképzés lehetőségének biztosítása - széleskörű együttműködés civil szervezetekkel, oktatási intézményekkel - stabil használói kör és igénybevétel 	
<p>Lehetőségek</p> <ul style="list-style-type: none"> - az információ = erőforrás, verseny az információ birtoklásáért → az információs társadalomban prioritást élvez az információt és dokumentumot szolgáltató intézmény - új partnerek, együttműködési lehetőségek - Szombathely MJV programjaihoz, célkitűzéseikhez való csatlakozás - belvároshoz való közelség, jó megközelíthetőség - önkéntes és közösségi munka - mobilizálható belső terek kialakítása pályázati forrás bevonásával - dinamikus honlapfejlesztés - 0-24 órás szolgáltatások és az interaktív kapcsolatrendszer további erősítése - e-dokumentumok, e-szolgáltatások fejlesztése - találkozásmentes, önkiszolgáló megoldások bevezetése - a könyvtár mint közösségi hely - digitális írástudás fejlesztése - KSZR szolgáltatói szerepvállalás - médiajelenlét 	<p>Veszélyek</p> <ul style="list-style-type: none"> - a szakmai működést meghatározó törvényi háttér gyengülése, pozícióvesztés - kulturális túlkínálat - gyors informatikai és technológiai változások, amelyekkel nehéz lépést tartani - gyorsan avuló eszközpark - a könyvtár „puha” szolgáltatás: nehéz gazdasági helyzetben hátrányokat szenved - a szakma presztízsértéke alacsony - forráshiány miatt meg nem valósuló épületkorszerűsítés (energiamegtakarítás) - negatív demográfiai tendenciák (kevés születés, csökkenő lélekszám) és következményük (gazdasági, szociális, kulturális leépülés) - szakember hiány - szakmai tudás avulása – képzéshiány - munkatársi motiválatlanság - a klasszikus értelemben vett olvasás presztízsének erős csökkenése

<ul style="list-style-type: none"> - városi kulturális közösségi rendezvényeken az intézmény és szolgáltatásainak megjelenítése (kiteleplések) - könyvtárhasználók körében alulreprezentált korosztályok megnyerése célzott rendezvényekkel - az emelkedő dokumentum átlagár forgalomnövelő szerepe - Minősített Könyvtár cím 	<ul style="list-style-type: none"> - gyorsan változó fogyasztói igények követésének fontossága, kontra gyűjteményépítés - dokumentumbeszerzés szolgáltató partnerének bizonytalansága - dokumentumárak ugrásszerű növekedése - digitális technológia fejlődése - csökkenő igénybevétel - meg nem újuló, hiányzó központi szolgáltatások - nehezen kezelhető használók körének bővülése
---	--

Az emberi erőforrás stratégia része

SWOT analízis:

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • tapasztalatok, kompetenciák • erős érzelmi kötődés • kvalifikált, hosszú ideje együtt dolgozó munkatársi gárda • kollektív szerződés • az elismerés dokumentált rendje 	<ul style="list-style-type: none"> • nem teljesítményösztönző bérrendszer • egészségtelen intézményi korfa • feszített intézményi létszám – megosztott munkakörök (feldolgozás-olvasószolgálat) • technikai személyzet kis létszáma, fluktuációja • a kutatás és a publikálás kis száma
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • képzések, nyelvtanulás támogatása • a szakmai elismerés fejlesztése • a munkatársak kreativitása • projektmunka fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • szakmai tudás avulása – képzéshiány • munkatársi motiválatlanság • az alacsony bér miatti fluktuáció • kiegész a szolgáltatásban dolgozók terhelése miatt

Szlogen

Jövőkép

A könyvtár a kulturális közszolgáltatás alapintézménye.

A Berzsenyi Dániel Könyvtár eleget téve az összetett könyvtárhasználói igényeknek, hatókörét a szolgálendő közösség körében folyamatosan bővíti. Gyűjteményére és szolgáltatásaira alapozva keresi és fejleszti azokat az együttműködési formákat, amelyek segíthetik használó közösségének magas minőségű könyvtári ellátását. A szolgáltatásmenedzsment bevonja alkalmazási körébe az interneten elérhető információkat, adatbázisokat. Ugyanakkor, a tudásmegosztás elvét gyakorolva, tartalomszolgáltatásként közkinccsé teszi az egyedi tudástartalmat jelentő Vas vármegyei helyismereti kulturális örökséget a világhálón. Esélyegyenlőségi programja segíti a társadalmi egyenlőtlenségek leküzdését, a fizikai, földrajzi, szociális hátránnyal élők integrálódását a tudásalapú információs társadalomba, az élményszerű olvasás népszerűsítését és a digitális analfabetizmus csökkentését. A használóképzési tevékenységével és a digitális írástudás terjesztésével részese az életen át tartó tanulásnak, a tanulási készségek megőrzésének, ill. kialakításának a társadalom különböző csoportjaiban. Közösségi és egyéni élményt nyújtó programjaival népszerűsíti az intézményt, a gyűjteményt, az irodalmat, a művészeteket és a tudományt. Harmadik helyként és információs központként a társadalmi integrációt segíti. A társadalmi felelősségvállalás részeként a fenntarthatóság, a környezettudatosság érdekében szemléletformálást végez.

Küldetésnyilatkozat

A Berzsenyi Dániel Könyvtár multifunkcionális nyilvános könyvtár. Alapvető célkitűzése tevékenységi területén a könyvtárhasználó közönség lehető legigényesebb dokumentum- és információellátása, továbbá funkcionális szervezeti partnerei tevékenységének szolgáltatásokkal történő támogatása. A feladatellátást a saját tulajdonú gyűjteményre alapozott tradicionális könyvtári szolgáltatások, az infokommunikációs technológia, a szolgáltatásközvetítés és a távolról is elérhető saját fejlesztésű digitális tartalmak együttesen biztosítják.

Küldetésfilozófiánk legfontosabb elemei:

Potenciális közönségünk minden tagja és szervezete hozzájusson a számára szükséges dokumentumokhoz és információkhoz, biztosítva az élethosszig tartó tanulás, az önművelés, a személyiségépítés és rekreáció minden állampolgárra kiterjedő alkotmányos jogát, továbbá az olvasásképeség, a digitális írástudás fejlesztését. A Vas megyére vonatkozó szellemi alkotások gyűjtése és bibliográfiai számbavétele, valamint tudományos feldolgozása és közzététele révén aktívan közreműködünk városunk, megyénk és régióink kulturális emlékezetének átörökítésében. Tudásközvetítő küldetésünket mindenkor a lehetőség szerinti legteljesebb médiakínálatra alapozzuk, miközben egyenrangú alternatívaként számolunk az igények közvetítés útján történő kielégítésével is. Globális információkészletet használva megőrizzük helyi/térségi kötődésünket, könyvtárunkat internet állomáshelyként működtetjük, nyilvános hozzáférést biztosítva a hálózathoz és a számítógép használathoz. Tartalomszolgáltatással gazdagítjuk a széles sávon elérhető tudáskészletet, közönségkapcsolatunkat a támogató attitűd, a lehetőségek közti választás felkínálása jellemzi, legyen szó akár a médiaválasztékról, az olvasás- és navigáció támogatásról, akár az információs technológiai esélyegyenlőség biztosításáról; kiemelt figyelmet fordítunk az egészségi, fizikai és szociális hátránnyal élők könyvtárhasználati jogának érvényesülésére.

Könyvtárunk szerepkörei:

1. Nagyvárosi nyilvános közkönyvtárként – a központi könyvtár és fiókhálózata egyetemleges felelősségével – a városban jelentkező könyvtári igények legteljesebb kielégítésére törekszünk, figyelembe véve a közönség differenciált elvárásait a szórakoztató irodalomtól a tudományos információig.
2. Működtetjük a Vas Vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszert (VKSZR) – a városi könyvtárak szakmai közreműködésével – a rendelkezésére bocsátott, és csak erre a célra felhasználható állami támogatással, széleskörű szolgáltatáskínálatot alakítva ki.
3. Vármegyei hatókörű könyvtárként az általános tudományos könyvtár követelményeinek megfelelően építjük gyűjteményünket. A Vas vármegyei lakóhelyi nyilvános könyvtárak hálózati központjaként térségi szolgáltatásokat működtetünk könyvtárak és fenntartóik részére. Folyamatosan fejlesztjük helytörténeti gyűjteményünket és elvégezzük a vasi vonatkozású publikációk bibliográfiai számbavételét. A városi könyvtárak tehermentesítése céljából Vas vármegyei archívkönyvtári funkciókban regionális, ill. tudománytörténeti jelentőségű dokumentumokat is megőrizzük és szolgáltatók. A térség könyvtárainak együttműködésében kezdeményezően veszünk részt.
4. Mint kisebbségi könyvtár és dokumentációs központ nem csupán a vármegyében élő nemzeti kisebbségek és cigány etnikum alapvető anyanyelvű irodalommal való ellátását tekintjük feladatunknak, hanem a velük kapcsolatos irodalom gyűjtését és bibliográfiai számbavételét is.
5. Az Országos Dokumentumellátási Rendszer szolgáltató intézményeként fogadjuk a könyvtárközi kéréseket és kielégítésüket a helyi igényekkel azonos elbánás szerint végezzük.
6. „Egyetemközi” könyvtárként együttműködünk a helyi felsőoktatási intézmények könyvtáraival, továbbá gyűjteménygyarapításunk és szolgáltatásközvetítésünk messzemenően

figyelembe veszi azon állampolgárok szakirodalmi igényeit, akik bármely képzési formában, akár a vármegye határain belül, akár azon túl tanulmányokat folytatnak.

7. Elektronikus könyvtári szolgáltatásainkat folyamatosan fejlesztjük és a könyvtár tulajdonát képező online tartalmakhoz a nyitvatartási időn túl is hozzáférést biztosítunk a www.bdmk.hu, valamint a www.vasidigitkonyvtar.hu webhelyeken.

A jövőkép megvalósítása érdekében elérendő stratégiai célok és megvalósítandó tartalmi feladatok

Átfogó cél

1. A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítése; korszerű, befogadó könyvtár megteremtése.
2. A Berzsényi Dániel Könyvtár hosszútávú működésének biztosítása, a szolgáltatások és a szolgáltató képesség innovatív fejlesztése.
3. Kapcsolódás az országos könyvtári kezdeményezésekhez, szolgáltatásokhoz szolgáltatóként és igénybevevőként.
4. Tanuló, reziliens közösségek támogatása, kiemelten a munkatársi gárda szakmai tudásának megújítása, a megszerzett tudás intézményi átadása.

Specifikus célok

- 1. A könyvtár társadalmi szerepvállalásának erősítése; korszerű, befogadó könyvtár megteremtése**
 - a. A Berzsényi Dániel Könyvtár hozzájárul a város esélyegyenlőségi programja céljainak eléréséhez.
 - b. A könyvtár biztosítja a nyilvánosságra került információkhoz való hozzáférést, legyen az bármely területről származó, kiemelt figyelmet fordítva a helyi kulturális emlékezet megőrzésére és értékeinek népszerűsítésére.
 - c. A könyvtár az esélyegyenlőség helyszíne.
 - d. Minden korosztály számára az olvasás és az olvasás fejlesztése előnyeinek a népszerűsítése.
 - e. Új használói rétegek bevonása, szükség szerinti felzárkóztatása specifikus szolgáltatás-és programkínálattal.
 - f. A vármegyében élő kisebbségek anyanyelvi kultúrája megőrzésének támogatása dokumentumokkal, rendezvényekkel. A könyvtár részvétele a határon túli magyarság információs, kulturális ellátásában, segítség a szórványban élő magyar közösségeknek kulturális örökségük megtartásában.

Feladatok

- Kiemelt figyelem fordítása a nemzeti (MOKKA-ODR, NAVA, MaNDA, NPA, MEK, DIA, Hungaricana) és a helyi (Vasi Digitális Könyvtár) kultúra dokumentumaihoz (hagyományos és/vagy elektronikus úton) való hozzáférés biztosítására.
- A Savariensia gyűjtemény értékének megőrzésére a helyi és helyi vonatkozású dokumentumok számbavételével és széleskörű gyarapítással kell törekedni. Az egyre erősödő helytörténeti érdeklődést a gyűjtemény teljes körű feltárással és dokumentálásával szükséges kielégíteni. Folytatjuk a vármegye történetére vonatkozó dokumentációs munkát. A történelmi vármegye kutatása és a határon átnyúló

együttműködés érdekében nemzetközi kapcsolatainkat programokkal és szolgáltatásközvetítéssel is ápoljuk.

- Törekszünk arra, hogy fenntartsuk a könyvtár tudományos tevékenységét a sikeres kiadói tevékenységgel, konferenciákkal, kiállításokkal, emlénapokkal. Kiadóként közreműködünk az Életünk folyóirat létrehozásában.
- A könyvtár javítja a társadalom rászoruló rétegeinek (pl. időskorúak, szegénységben élők, egészségileg korlátozottak stb.) életminőségét, speciális szolgáltatásokkal segíti a hátrányos helyzetű használókat (szociális, egészségi, társadalmi, fizikai, mentális, területi hátrányokkal küzdők). Kihelyezett programokkal segítjük a bentlakásos intézményekben élők igényes szórakozását.
- A könyvtár a kompetenciafejlesztés és a felzárkóztatás érdekében speciális programokat szervez a funkcionális és a digitális analfabetizmus leküzdésére, az olvasási és szövegértelmezési képességek fejlesztésére új használói rétegek bevonásával. Feladatnak tekintjük a nem formális és informális tanulási formák támogatását, a korai iskolaelhagyás visszaszorításának segítését, a pályaorientáció és a tehetséggondozás felkarolását, oktatási és más kulturális intézményekkel való partneri kapcsolat erősítését.
- Széleskörű választék biztosítása az anyanyelvi kultúra ápolását segítő dokumentumok beszerzésével horvát, német, szlovén nyelvterületen, illetve kulturális örökséget bemutató rendezvények rendszeres szervezése, támogatása határon innen és túl.

Specifikus célok

2. A Berzsenyi Dániel Könyvtár hosszútávú működésének biztosítása, a szolgáltatások és a szolgáltató képesség innovatív fejlesztése

- a. Fenntartható, zöldkönyvtár: könyvtári hozzájárulás, felelősség és szerepvállalás az ENSZ fenntarthatósági céljainak, valamint Szombathely Megyei Jogú Város fenntartható városfejlesztési stratégiájához kapcsolódó céljainak elérésében.
- b. Információközvetítő intézményként és közösségi térként aktív részvétel a környezettudatos gondolkodás és szemlélet kialakításában, valamint a környezettudatos nevelésben.
- c. A könyvtár gyűjteményének a használói igények teljességre törekvő figyelembevételével történő gyarapítása.
- d. Közösségvezérelt szolgáltatásfejlesztés: a BDK magas minőségű, hatékony szolgáltatásaival erősítse pozícióját a vármegye és a város meghatározó közgyűjteményeként, kultúráközvetítő intézményeként, közszolgáltatójaként. Az erőforrások alakítása olyan módon, hogy a könyvtárhasználóknak a lehető legjobb felhasználói élményben legyen részük.
- e. A könyvtár többféle csatornán keresztül legyen képes minőségi, fenntartható, releváns és korszerű szolgáltatásokat biztosítani 0-24 órában: a könyvtárakban, a honlapon, adatbázisokban és különböző online felületeken, illetve olyan offline helyeken és módokon, ahol és ahogyan a használók, valamint a kutatói közösségek tagjai azt igénylik.
- f. E-szolgáltatások fejlesztése.
- g. Az online életmód támogatása e-könyvtári tartalmakkal és szolgáltatásokkal.
- h. Az e-világhoz (tartalomhoz és eszközökhöz) való hozzáférés segítése.
- i. Az egyedi információs tartalommal rendelkező helyismereti gyűjteményvagyon átgondolt és tervszerű, a mindenkori szerzői jogi követelményeket figyelembe vevő digitalizálása, és a digitalizált tartalmak szolgáltatása.

- j. A könyvtári ellátás területi (tájegységi/városrészi) egyenetlenségeinek csökkentése.

Feladatok

- A BDK zöldkönyvtári programjának kidolgozása.
- Az ökotudatosság, a zöld szemlélet iránti elkötelezettség erősítése a munkatársak és a könyvtárhasználók körében különböző akciókkal, programokkal, továbbképzésekkel.
- Információközvetítés a fenntartó és a civil szervezetek által szervezett környezetvédelmi akciókról.
- Energiahatékony, környezetbarát megoldások, a könyvtárban felhalmozódott tudásvagyon hosszú távú megőrzése, biztonságos tárolása.
- Az ökológiával, környezetvédelemmel, környezeti neveléssel, biogazdálkodással, hulladékgazdálkodással és egészséges életmóddal kapcsolatos dokumentumok tudatos gyűjtése, kiemelése a könyvtári gyűjteményekben.
- Szolgáltatásfejlesztés 0-99 éves korig.
- A szolgáltatások és folyamatok rendszeres felülvizsgálata különböző minőségmenedzsment módszerekkel.
- Tényleges és potenciális közönségünk elvárásairól rendszeres időközönként ismétlődő szükséglet- és igényvizsgálat elvégzése annak érdekében, hogy a könyvtár tevékenysége az elvárásokhoz legyen igazítható és növekedjen a használói elégedettség.
- Az elkövetkező években tovább kell erősíteni az újdonságok szerepét az gyűjteményben. A használói érdeklődés fenntartása és az ODR szolgáltatás alapja a naprakész dokumentumkínálat.
- A könyvtár történelmi múltjának köszönhetően jelentős muzeális értékű régi és ritka könyvvel rendelkezik. Legértékesebb darabjainak megmentésére pályázatokkal támogatott restaurálási programot folytatunk.
- E-dokumentumok (könyvek, folyóiratok, adatbázisok) gyűjtése, szolgáltatása, promóciójának erősítése.
- A feltételek megléte esetén együttműködve más érintett szereplőkkel (könyvkiadók, könyvtárak, OSZK, EISZ, EBSCO) hozzáférést biztosítunk e-könyvekhez és más digitális dokumentumokhoz.
- Az információkeresés elsajátítását segítő mobilalkalmazások kifejlesztése, bevezetése.
- A Vasi Digitális Könyvtár kínálatának bővítése a gyűjtemény egyedi és kutatói érdeklődésre számot tartó dokumentumainak digitalizálásával digitalizálási terv alapján, a szerzői jogi szabályozás adta keretek között.
- A Vas vármegyei kistérségi könyvtári ellátás terén a vármegyében található városi könyvtárak együttműködésével a falvakban élők számára is kínáljuk az életen át történő tanulás, a tanulási készségek megőrzésének lehetőségét, folyamatos minőségi dokumentum-ellátását.
- A szombathelyi fiókkönyvtárak szolgáltatásainak bővítése, új felhasználói rétegek megszólítása.

Specifikus célok

- 3. Kapcsolódás az országos könyvtári kezdeményezésekhez, szolgáltatásokhoz szolgáltatóként és igénybevevőként**

- a. A Berzsenyi Dániel Könyvtár az olvasáskultúra fejlesztését az országos programokban való részvétellel, kiegészítve saját olvasást, igényes kulturális fogyasztást kínáló rendezvényeivel támogatja.
- b. Az értő olvasás megalapozása és fejlesztése, a digitális írástudás fejlesztése mobilizálható, barátságos, sokfunkciójú terek kialakításával, korszerű technológiák alkalmazásával.
- c. Hozzáférés biztosítása hazai és külföldi adatbázisokhoz, elektronikus dokumentumokhoz.
- d. Korszerű és biztonságos IT infrastruktúra működtetése. Korszerű IKT eszközökkel hozzáférhető tartalomszolgáltatás.
- e. A gyűjtemény és a könyvtárhasználat folyamatos népszerűsítése személyes és virtuális szolgáltatásokkal, sajtómegjelenéssel, rendezvényekkel, PR-anyagokkal annak érdekében, hogy a használói kör szélesedjen és a könyvtárról kialakult kép jobban megfeleljen az ott folyó tevékenységnek.
- f. A digitalizált tartalmak széleskörű hozzáféréseinek támogatása, a használathoz szükséges kompetenciák megszerzésének támogatása.

Feladatok

- Kapcsolódunk az Informatikai és Könyvtári Szövetség évente megrendezésre kerülő akcióihoz, továbbá más központi kezelésű olvasást népszerűsítő programokhoz, könyves ünnepekhez.
- Egyéni foglalkozással és csoportos programokkal már kora gyermekkortól hozzájárulunk az olvasásnépszerűsítéshez. A kismamák és gyermekeik számára szervezett találkozási lehetőségek, a játék és a nevelést segítő előadások segítik a 0-3 éves korosztály aktív használóvá válását.
- A 10-18 évesek számára vonzó közösségi térként kívánunk megjelenni, teret biztosítunk irodalmi, zenei, képzőművészeti bemutatkozásuknak.
- Támogatjuk a könyv- és irodalomközpontú programokat, illetve lehetőséget nyújtunk új könyvek, szerzők bemutatkozásához. Kiállítási helyszínt biztosítunk a helyi képzőművészek és amatőr alkotók bemutatkozásának. Változatos és igényes képzőművészeti, irodalmi és ismeretterjesztő rendezvényeket kínálunk nemcsak a regisztrált könyvtárhasználók, hanem minden érdeklődő számára.
- Irodalombarát érdeklődők számára folytatjuk sikeres olvasókör programunkat.
- A közösségi média jelenlét erősítése szükséges az események, programok meghirdetésével és a felhasználókkal közös programok kialakításával. A könyvtár feladata, hogy a közösségi médiában található információ érvényességének és értékelésének megítélésére is felkészítse használóit.
- Az informatikai eszközpark tervszerűen ütemezett cseréje elengedhetetlen, a hálózati kapcsolat gyorsaságának és biztonságának fenntartása szintén, továbbá a szerverpark folyamatos karbantartása, tárhely-kapacitás növelése a webarchiválási feladatok megoldása érdekében, valamint a távszolgáltatási igények kielégítése.
- Korrekt és szolgálatkész kapcsolatot fenntartása oktatási, művelődési és szociális intézményekkel, egyházakkal, fogyatékkal élők szervezeteivel, nyugdíjas klubokkal, kiemelt partnerként a fenntartó önkormányzattal.
- A Vas Vármegyei Könyvtárellátási Szolgáltatási Rendszer hatékony, gazdaságos működése biztosítja, hogy Vas vármegye kistélepléseiben, állampolgári jogon hozzáférhetővé váljon az ott élők számára szükséges valamennyi, a könyvtári rendszeren keresztül elérhető információ.

- Minőségi szolgáltatásokkal segíti az elektronikus alfabetizációt, élményközpontú, az örömszerző olvasást népszerűsítő, ismeretterjesztő és a helyi identitást erősítő közösségi programok szervezésével a kulturális értékek megőrzését és átadását.
- A szolgáltató helyek közösségi színtérként és információs pontként való működését támogatjuk.
- A könyvtári hálózat fejlesztésére törekszünk a vármegyei, a városi fejlesztési elképzelések, programok és a lakosság szükségleteinek figyelembevételével.
- A könyvtári terek újragondolása szükséges a megváltozott könyvtárhasználati szokások és az olvasói szükségletek mentén, olyan digitális tanulási központok és innovatív terek kialakítása, ahol a legújabb technológiákkal ismerkedhetnek meg a felhasználók. A közösségi együttlét támogatására könyvtári alkotóhely (makerspace), találkozóhely, csoportos tanulásra, munkavégzésre (co-working) alkalmas hely kialakítása indokolt.

Specifikus célok

4. Tanuló, reziliens közösségek támogatása, kiemelten a munkatársi gárda szakmai tudásának megújítása, a megszerzett tudás intézményi átadása

- a. A könyvtár tereivel, gyűjteményével, digitális tartalmaival és szolgáltatásaival inspirálja a tanulást.
- b. A könyvtár aktívan jelen kíván lenni a különböző használói életpályák minden szakaszában.
- c. Az élethosszig tartó tanulás támogatása.
- d. Szakmai továbbképzéseken való részvétel támogatása.
Együttműködve a hazai és az európai könyvtárakkal lehetőség biztosítása a tájékozottság fenntartására és a szakmai fejlődésre a konferenciákon, rendezvényeken való részvétel segítségével, tapasztalatcserék és műhelytalálkozók szervezésével, jó gyakorlatok honosításával.
- e. Belső tudásátadás erősítése.

Feladatok

- Speciális programok, online és offline tananyagok kidolgozása különböző korosztályok és érdeklődési területű csoportok számára.
- Képzések támogatása azon képességek fejlesztésére, amelyek növelik a könyvtári szolgáltatás minőségét és társadalmi elfogadottságát (empátia, problémamegoldó képesség, udvariasság, kommunikációs képesség, panaszhelyzetek kezelése).
- Kiemelt figyelmet fordítunk olyan képzések támogatására, amelyek segítik a kommunikációs hátránnyal élőkkel való kapcsolattartást, integrálásukat az információs társadalomba.
- Az intézmény által támogatott képzéseken elsajátított új tudástartalmak megosztása belső képzés, beszámolók formájában.
- A munkatársak szervezeten belüli motiválása, a szakmai teljesítmények elismerésének kezdeményezése.